

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

„SVĚT JE VELKÝ BAREVNÝ MÍČ“ aneb „NA JEDNÉ LODI“

Motto:

„Hledejme způsob, aby učitelé méně učili a žáci více pochopili“

(J. A. Komenský)

V Jeseníku dne: 24. 8. 2020

Zpracovala:
Bc. Jana Matlochová, řed. školy Bc. Zuzana Poulíčková, zást.řed.

Mateřská škola Kopretina Jeseník, příspěvková organizace

Tyršova 307, 790 01 Jeseník IČO: 70914877 tel: 777 349 221 ID: nvjks5j

e-mail: reditelka@mskopretina.cz www.mskopretina.cz

OBSAH

1. Identifikační údaje	3
2. Obecná charakteristika školy	3
2.1 Historie a současnost mateřské školy Tyršova	3
2.2 Historie a současnost mateřské školy Dittersdorfova	4
2.3 Sloučení mateřských škol	5
2.4 Charakteristika školního vzdělávacího programu	6
2.5 Filozofie školy	6
3. Hlavní cíle školního vzdělávacího programu.....	7
3.1 Principy vzdělávání a metody a formy práce	8
4. Podmínky vzdělávání.....	12
4.1 Věcné podmínky	12
4.2 Životospráva	14
4.3 Psychosociální podmínky	14
4.4 Personální podmínky	17
4.5 Řízení mateřské školy	17
4.6 Spolupráce s ostatními subjekty	18
4.7 Spoluúčast rodičů	20
5. Organizace vzdělávání	20
6. Charakteristika vzdělávacího programu	23
6.1 Vzdělávací cíle (záměry) předškolního vzdělávání	23
7. Charakteristika jednotlivých tříd	24
8. Vzdělávací obsah	25
8.1 Integrované bloky s podtématy	27
8.2 Zásady pro práci s integrovanými bloky	27
9. Vzdělávání dětí se speciálními potřebami	28
9.1 Pojetí vzdělávání dětí s příznačnými podpůrnými opatřeními	28
9.2 Systém péče o děti s příznanými podpůrnými opatřeními	28
9.3 Podmínky vzdělávání dětí s příznanými podpůrnými opatřeními	28
9.4 Nadané děti	29
10. Vzdělávání dětí od dvou do tří let	29
11. Evaluační systém	30
11.1 Vnější evaluace	30
11.2 Vnitřní evaluace	30
11.3 Plán evaluace	31
S ŠVP PV seznámení	32

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: Mateřská škola Kopretina Jeseník, příspěvková organizace
Adresa školy: Tyršova 307, 790 01 Jeseník
ID: nvjks5j
Ředitelka školy: Bc. Jana Matlochová
tel: 777 349 221
E-mail: reditelka@mskopretina.cz
IČO: 70914877
IZO: 600150330
Zřizovatel: Městský úřad Jeseník
Masarykovo nám. 167/1
790 01 Jeseník
Odloučené pracoviště: MŠ Dittersdorfova 1218
Zástupce ředitele: Bc. Zuzana Pouličková
tel: 727 914 466
E-mail: vedouciucitelka@centrum.cz
Školní jídelna:
Provozář školní jídelny: Lenka Pecinová
tel: 727 914 468
E-mail: skolnijidelna@mskopretina.cz
Název ŠVP PV: „SVĚT JE VELKÝ BAREVNÝ MÍČ“ aneb
„NA JEDNÉ LODI“
Č. j. ŠVP PV: MŠT 140/19
Zpracovala: Bc. Jana Matlochová, ředitelka školy
Bc. Zuzana Pouličková, zástupce ředitele
Schválila: pedagogická rada dne 30. 8. 2019
Platnost dokumentu: od 1. 9. 2019
Aktualizace: 24. 8. 2020

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Kopretina Jeseník, příspěvková organizace má dvě místa, kde poskytuje vzdělávání a školské služby – **MŠ Tyršova**

MŠ Dittersdorfova

Typ MŠ: celodenní s pravidelným provozem
Kapacita MŠ: 176 dětí
Počet tříd: 6 tříd

2.1 Historie a současnost mateřské školy Tyršova

Mateřská škola na ulici Tyršova 307, umístěna v blízkosti vlakového nádraží, spíš na okraji města Jeseník, má svůj počátek na jaře 1945. Byla pořízena adaptací zkonfiskovaného německého majetku. Ve zděné dvoupatrové vile „Margarita“ z roku 1899 s historickými reliéfy na fasádě budovy, točitými schody uvnitř budovy a dřevěnými verandami v přízemí a prvním patře, zbudované ve svahu zahrady se

vzrostlými stromy byla 1. dubna 1945 otevřena 2 oddělení pro děti povolením Zemské školní rady. Přílivem českého obyvatelstva do pohraničí vzrůstal také počet dětí předškolního věku v mateřské škole. Na začátku školního roku 1945/46 bylo v mateřské škole 29 dětí. V průběhu školního roku počet dětí vzrostl na 41. Školní rok 1945/46 byl ukončen počtem dětí 70. Ve 2. poschodí mateřské školy byl byt.

Kapacita školy za současného počtu dětí ve městě byla nedostačující. Proto vznikaly další mateřské školy na území města i v okolí.

V průběhu dalšího období byla kapacita školy naplňována zpravidla o počtu 66 dětí. Po roce 1989 počet dětí začal klesat, město mělo v úmyslu školu uzavřít. To byl ten správný čas rozhodnout se pro hledání nových způsobů práce, nových metod i přístupů.

Mateřská škola svým prostředím a charakterem vzdělávání vytváří pro děti rodinné prostředí. Je obklopena členitou zahradou se vzrostlou zelení v klidném prostředí, vybavenou dřevěnými průlezkami, houpačkami, pískovišti a od roku 2016 krásným moderním dětským hřištěm s bezpečným povrchem. Od 1. 9. 1997 začala pracovat v programu Začít spolu. Se vstupem do právní subjektivity od 1. 7. 2001, je oficiální název: Mateřská škola Kopretina Jeseník, příspěvková organizace. Kapacita školy je 80 dětí umístěných ve třech heterogenních třídách. V současné době je jedna ze tří tříd určena pro děti nejmladší – 2-3 leté.

Na jaře roku 2018 prošla mateřská škola rozsáhlou rekonstrukcí. Byly rekonstruovány dřevěné verandy, budova dostala novou střechu i fasádu a rekonstrukcí prošly i půdní prostory. Ve šk. roce 2019/20 byla z části půdních prostor vybudována další ložnice pro děti a spisovna.

2.2 Historie a současnost mateřské školy Dittersdorfova

„Dne 29. srpna 1980 byla otevřena nová mateřská škola na Leninově ulici, kterou s předstihem několika měsíců postavili pracovníci RD BSZ Jeseník.“

citace první věty ze školní kroniky

Budova mateřské školy byla postavena jako typizovaná stavba. Po revoluci v roce 1989 byla Leninova ulice přejmenovaná na Dittersdorfovou a spolu s ní i mateřská škola.

Od 1. 1. 2003 byla mateřská škola spojena se Základní školou Průchodní, v současné době je již od ZŠ oddělena a od 1. 1. 2006 se stala součástí Mateřské školy Kopretina. V době sloučení měla 73 dětí zapsaných ve 3 třídách rozdělených podle věku a ve 4. speciální třídě bylo 7 dětí. Později byly třídy heterogenní. K 31. 8. 2017 byla zrušena 4. třída pro děti se speciálně vzdělávacími potřebami a děti byly v rámci inkluze integrovány do běžných tříd.

Mateřská škola se nachází poblíž centra lázeňského města Jeseník. Ze všech stran ji obklopuje velká zahrada, čímž je zajištěn dostatečný odstup od rušnější komunikace. Z jedné strany školy stojí historicky významná budova „Vodní tvrz“ obklopena vodním příkopem, který však v současné době není naplněn vodou. Toto prostředí znamená stálou inspiraci pro naši vzdělávací činnost. Děti mají možnost také využívat areál sousedící Základní školy Průchodní, kde se nachází dětské sportovní hřiště a nově zřízený dětský park Sv. Voršily, s kterým mateřská škola také sousedí. Během září roku 2008 bylo na zahradu instalováno několik herních prvků z akátového dřeva, které tematicky zapadají do okolí mateřské školy, prolézačky svým tvarem připomínají koráb, strážní věž, apod. Na jaře 2009 prošla rozsáhlými úpravami také zeď, byly vysazeny nové stromy, keře a rostliny. V zahradě je dále plechová bouda,

ve které jsou uschovány hračky a sportovní potřeby pro pobyt venku a dřevěný domeček, který jsme vlastními silami zrenovovaly a který slouží jako útočiště pro děti, které se chtějí i při pobytu venku věnovat činnostem např. výtvarným, námětovým, konstruktivním hrám nebo jen potřebují větší soukromí při aktivitách. Dále jsou na zahradě dvě pískoviště.

Budova se skládá ze tří částí. V roce 2002 došlo k rekonstrukci střechy na hlavní budově a nad částí, kde se nachází kuchyň, byla vybudována podkrovní ložnice společná pro celou mateřskou školu. Během školního roku 2003/2004 byla zrekonstruována fasáda budovy, byla vyměněna okna za nová. V současné době jsou tedy tři části budovy barevně odlišeny. V nejnižší zelené části se nachází hospodářská část školy, kancelář mzdové účetní, šatna a sociální zařízení provozních zaměstnanců, které byly v roce 2016 rekonstruovány a moderně vybaveny, kancelář provozáře školní stravovny, kotelna, sklady potravin a školní kuchyně, kde se připravuje strava pro děti a zaměstnance školy. Ve žluté, třípodlažní budově jsou kuchyňky, odkud je vydávána strava do tříd, kterou do pater dopraví výtah, výtvarné ateliéry, vzduchotechnika. V hlavní budově oranžové barvy se nachází 3 třídy, umývárny, šatny dětí a zaměstnanců, sociální zařízení pro zaměstnance i pro rodiče, úklidové místnosti, hlavní schodiště, nouzové schodiště, venkovní požární schodiště, kabinety, sborovna. Na podzim roku 2019 prošly rekonstrukcí šatny pro ped. zaměstnance a byla vybudována nová kancelář pro zástupce ředitele.

Mateřská škola měla v roce 2019/20 tři třídy, dvě věkově smíšené a jedna pro děti předškolního věku. V současné době má dvě heterogenní třídy a jednu pro děti 2-3 leté. Kapacita školy je 96 dětí.

Na obou pracovištích se od roku 2019 zvelebují šk. zahrady dle vypracovaného projektu na revitalizaci zeleně školních zahrad přírodního typu.

2.3 Sloučení obou mateřských škol

1. 1. 2006 došlo ke sloučení mateřské školy Kopretina na ul. Tyršova 307 s mateřskou školou na ul. Dittersdorfova 1218 - jako odloučené pracoviště. Obě mateřské školy mají svoji školní jídelnu.

Pozitiva sloučení obou mateřských škol - sloučení obou mateřských škol je možné efektivně využít zejména v době snížené docházky dětí do mateřské školy v době svátků, prázdnin, při haváriích nebo rozsáhlejších opravách, při pořádání dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Dalším pozitivem je možnost pořádání větších společných akcí pro děti, vzájemné navštěvování a společné hry dětí. Všichni pracovníci mateřské školy se setkávají dvakrát ročně na poradách a kulturně sportovních akcích, kde si mohou předávat zkušenosti i nápady, mohou využít vzájemné hospitace.

Jedinou nevýhodou je větší vzdálenost mezi školami.

2.4 Charakteristika školního vzdělávacího programu

Mateřská škola má pro obě pracoviště společný školní vzdělávací program. V mnoha bodech je shodný, ale také se liší, zejména svým vzdělávacím obsahem, principy, metodami a formami práce i podmínkami pro vzdělávání. Je to z důvodu různosti vnějšího i vnitřního prostředí každé školy, zavedených způsobů práce, zvyklostí při pořádání akcí pro děti, rodiče i ostatní veřejnost, ale také z důvodu různorodosti vzděl. nabídky a volby různých alternativ pro rodiče. Každé pracoviště si zvolilo i svou část názvu ŠVP PV: **MŠ Tyršova** - „**SVĚT JE VELKÝ BAREVNÝ MÍČ**“, pracuje podle programu Začít spolu (dále jen ZaS). **MŠ Dittersdorfova** - „**NA JEDNÉ LODI**“.

Základem našeho ŠVP PV je Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále jen RVP PV), který stanovuje konkrétní vzdělávací cíle a vzdělávací obsah. Program vznikl na základě dosavadních zkušeností učitelek a na základě zkušeností z předchozích ŠVP PV. Jeho podoba není trvalá a konečná, bude se inovovat a dotvářet podle aktuálních podmínek a analýzy současného stavu. Na podkladech pro zpracování se podílel tým učitelek na základě evaluačních činností.

2.5 Filozofie školy

K – komunikace

je základním kamenem spolupráce mezi jednotlivými články, podílejícími se na činnosti našeho subjektu (naší školy). Pomáhá nám při práci s dětmi i v péči o ně v průběhu dne, stavíme na ní při plánování školních i mimoškolních aktivit, při jejich realizaci, vyhodnocování a společném řešení problémů.

O – otevřenost

chceme i nadále probouzet v dětech zájem o okolní svět a chuť poznávat jej, a to nejen s jeho krásami, ale i negativy. Při tomto poznávání využíváme výchovně vzdělávací nabídky jiných subjektů a rovněž jsme otevřeni spolupráci s nimi.

P – prostředí

nadále budeme vytvářet prostředí pestré, účelné, podnětné, pro děti důvěrně známé, s klidnou atmosférou plně doplňující rodinné prostředí i výchovu. Takovéto prostředí umožní dětem různého věku, talentu i dětem se specifickými potřebami realizovat své potřeby, zájmy a tvořící se záliby.

R – rodiče, realizace

jejich spoluúčast je ve výchovně vzdělávacím procesu velmi významným prostředkem k dosažení našich cílů. Chceme i nadále vtahovat rodiče do prostředí třídy, školy i konkrétní spolupráce a podporovat je ve snaze najít si čas pro své dítě. Jejich spoluúčast nám naopak dává podklady pro vylepšování prostředí školy, náměty pro nové integrované bloky ŠVP PV, pro hledání nových cest, prostředků, využívání nových metod a způsobů práce. Jsme školou, která vítá účast rodičů.

E – empatie, ekologie,

obojí je pro nás nepostradatelné při vytváření vztahů jak mezilidských, tak i vztahů dětí a dospělých k prostředí kolem nás. Vedeme děti k tomu, aby jim kvalita okolního světa (světa kolem nás) nebyla lhostejná, aby věděli, co člověk má a musí pro jeho zdraví i zdraví své vlastní udělat, jak a jakými prostředky o ně pečovat.

T – tým, tolerance, tvořivost

a spolupráce všech jsou podstatnou částí záruky úspěšně dosahovaných cílů. Není nám lhostejný postoj a způsob práce ostatních členů týmu školy, ani úroveň zájmu a iniciativy rodičů o okolní dění. Proto právě v úzké týmové práci, v prohlubování vzájemné týmové spolupráce i mezi oběma školami, vidíme možnost, jak dál zkvalitnit péči o nám svěřené děti.

I – individuální přístup

je nezbytný. Každé dítě je jiné, každé je osobnost jedinečná. Proto každému z nich dáváme možnost pracovat v různém čase, různými způsoby, s dosahováním různých výsledků. Rovněž chceme zvýšit úroveň informovanosti rodičů o dění školy, o změnách, uskutečněných akcích školy i o dosažených výsledcích jejich dětí.

N – nabídka

školy splňuje kritéria Rámcově vzdělávacího plánu, aktuálního ŠVP PV školy a je v souladu s programem ZaS nebo využívá prvky různ. alternativních programů. Pracujeme tak, aby se na realizaci naplánovaných aktivit podílel celý tým školy za spoluúčasti rodičů.

A – aktivity, akce školy

plánujeme ve spolupráci s rodiči, na základě přání a zájmů dětí, dle témat ŠVP PV, s přihlédnutím na využití prostředí školy a školní zahrady. Pro rodiče vytváříme přehled realizovaných akcí, které mají za následek vytváření nových přátelství mezi školou a rodiči, mezi oběma školami i spolupracujícími subjekty a partnery, mezi rodinami navzájem a vedou k tomu, že se k nám i v pozdějších letech děti i rodiče budou vracet.

3. HLAVNÍ CÍLE ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Dlouhodobé cíle a záměry ŠVP PV:

Podporovat duševní pohodu dětí, rozvíjet jejich intelekt, řeč, poznávací procesy a funkce, city, vůli, kamarádské vztahy – cestou přirozené výchovy a vzdělávání na základě interakce s okolím a svou vlastní prožitou zkušeností, se zaměřením na rozvoj smyslů

1. Učit děti vnímat svět kolem sebe, dění v tomto světě, utvořit základy pro odpovědný postoj dítěte ke společenskému a přírodnímu prostředí (EVVO).
2. Zlepšovat tělesnou zdatnost, podporovat rozvoj pohybových dovedností, učit sebe obslužným dovednostem, vést děti ke zdravému životnímu stylu.
3. Podporovat rozvoj sociálně-kulturních postojů, návyků a dovedností dítěte, učit je přijímat společenské, morální a estetické hodnoty.
4. Rozvíjet a prohlubovat spoluúčast s rodiči v individuální spolupráci, nabídkou společných akcí, poradenským servisem, vzájemnou komunikací.
5. Efektivně řídit organizaci.
6. Podporovat sebereflexi všech, kteří ovlivňují práci s dětmi.

3.1 Principy vzdělávání, metody a formy práce

MŠ Tyršova - program ZaS

Jedná se o program, který představuje pedagogický přístup orientovaný na dítě. Vzdělávací program ZaS klade důraz na individuální přístup k dítěti, partnerství rodiny, školy a širší společnosti v oblasti výchovy a vzdělávání. Prosazuje a umožňuje inkluzi dětí se speciálními potřebami (dětí nadprůměrně nadaných, dětí s vývojovými poruchami, dětí s postižením, velmi se osvědčuje u dětí z různých etnických menšin).

Využívá projektového učení, integrovanou tematickou výuku a podnětné prostředí ve třídě (netradiční členění třídy do tzv. center aktivit - CA).

Spolu s programem ZaS ctíme tyto hodnoty:

- rozvoj celé osobnosti dítěte,
- důraz na vlastní aktivitu a kompetenci,
- tvůrčí aktivitu a osobnost dítěte i učitele,
- úlohu učitele jako vzoru i průvodce dítěte na jeho individuální cestě zvědavosti a učení,
- úlohu prostředí i navozené situace v aktivním učení,
- sociální dovednosti, schopnost vyjádření pocitů a spolupráce ve skupině.

Cílem mateřské školy v souladu s programem ZaS pro děti i dospělé je:

- posílit samostatnost a schopnost se rozhodovat,
- upevňovat zvědavost a přirozenou chuť poznávat,
- pečovat o sebe i druhé,
- poskytovat prostor k tvoření a rozvíjení představ,
- pomáhat rozvíjet pozitivní vztahy mezi dětmi,
- zvyšovat důvěru a zlepšovat dovednosti v týmové spolupráci,
- posilovat zdravou sebeúctu,
- chápat svět v souvislosti,
- zvyšovat toleranci a úctu k druhým i k životnímu prostředí (EVVO),
- přirozeně zapojovat sociálně a zdravotně znevýhodněné děti i rodiny.

Jakými prostředky realizujeme cíle?

- promyšleným členěním prostoru do center aktivit (dále jen CA) ve třídě, vytvářením a obnovováním podnětného prostředí pro učení a hru dětí,
- aktualizovanou volbou materiálu, který děti podněcuje k tvořivosti,
- překračováním bariér v komunikaci a spolupráci s okolím,
- aktivním nasloucháním a odezvou vzájemného kontaktu,
- aktivním zapojováním rodičů a příbuzných, jako nejdůležitějších vychovatelů a vytvářením co nejlepšího prostředí pro ně,
- sdíleným prožíváním radosti a legrace,
- plánováním námětově zajímavých činností co nejvíce prožitkových.

Důležitými znakem programu ZaS je uspořádaný nábytek do CA:

- **Domácnost, dramatické hry:** v tomto centru zařazujeme především hry napodobivé a námětové z oblasti rodinného života. Děti při hře napodobují dospělé a učí se různým sociálním rolím. Rozvíjejí své schopnosti zvládat různé situace, chápat je. Hry podporují citový rozvoj dětí a inteligenci. Děti si většinou hrají ve skupině do šesti dětí.
- **Kostky:** tady mohou být děti vysoce aktivní a tvořivé. Učí se chápat výšku a váhu, rozpoznat tvary, spolupracovat, zlepšovat koordinaci oko – ruka. Při hře s kostkami si upevňují matematické představy, rozvíjejí jemnou i hrubou motoriku. Dá se snadno rozpoznat jazykový vývoj dětí a vyvíjející se vztahy mezi dětmi.
- **Ateliér:** výtvarné činnosti poskytují dětem radost, vzruch i uspokojení. Podporují v dětech tvořivost, zvědavost, představivost a činnost.
- **Stolní a manipulační hry:** při hrách procvičujeme jemnou motoriku, poznávání barev, velikostí, upevňujeme matematické představy, schopnost srovnávat, dodržování pravidel (společenské hry), ale i schopnost samostatného vyjadřování.
- **Pokusy a objevy:** co venku nasbíráme, můžeme pozorovat, popisovat, zkoumat, vážit. Dáváme dětem příležitost pochopit zákonitosti růstu, pozorovat a srovnávat, živé a neživé, získávají vztah k přírodě a jejím zákonitostem (EVVO).
- **Dílna:** v dílně si děti rozvíjejí svoji fyzickou sílu, dílna podporuje koordinaci. Rovněž jsou rozvíjeny jazykové dovednosti dětí, pracují s přírodním materiálem.
- **Knihy a písmena:** jsou klidnějším místem. Různé pomůcky a materiály umožní dětem uvědomit si, že se postupně naučí i psát. Dochází k rozvoji matematických představ, jazykových dovedností, logického myšlení, paměti, ale i k rozvoji spolupráce.
- **Hudba:** je centrum podporující hudebně pohybové schopnosti, ale i rozvoj sociálního cítění a jazykového projevu. Hudba rozvíjí a podporuje motoriku, paměť dětí, napomáhá rozvoji myšlení a abstrakcí.
- **Písek a voda:** při hře s pískem u dětí podporujeme smyslový rozvoj, matematické představy, chápání přírodních zákonů (EVVO).

MŠ Dittersdorfova

Vzdělávací působení vychází z pedagogické analýzy – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalostí jeho aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace.

V dostatečné míře je uplatňováno **situační učení**, které vytváří a využívá situace, poskytující dětem srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí.

Významnou roli hraje **spontánní sociální učení**, založené na principu přirozené nápodoby vzoru. Snažíme se tedy poskytovat dostatek vhodných vzorů chování a postojů a vést děti k využívání daných situací.

Jsou uplatňovány aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené, často formou didakticky zacílené činností, která je přímo či nepřímo motivovaná a v níž bude zastoupeno **spontánní i záměrné učení**.

Vzdělání probíhá na základě **integrovaných bloků** (IB), které vychází ze života dětí,

jsou pro ně zajímavé a užitečné. Poskytují dětem širokou škálu různých aktivit a nabízí mu hlubší prožitky.

Vhodnou metodou je **prožitkové a kooperativní učení** hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení a z poznávání. Probíhá zpravidla v menší skupině nebo individuálně. Na prožitkové učení je v našem ŠVP kladen velký důraz, dítě si osvojuje poznatky formou přímého prožitku.

Dítě se učí na základě své interakce s okolím a svou vlastní prožitou zkušeností. Vzdělávací činnosti zakládáme na přímých zážitcích dítěte. Vycházíme z jeho samostatné činnosti a individuální volby, z dětské zvědavosti, z potřeby objevovat nové, experimentovat. Využíváme spontánních nápadů, dáváme dětem dostatek prostoru pro jejich aktivitu, umožňujeme dětem projevit se, bavit se. Vytváříme proto prostředí podnětné, zajímavé a obsahově bohaté. Všechny aktivity obsahují prvky hry a tvořivosti, podněcují radost z učení, umožňují získávat nové poznatky, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti, a tak přispívat k rozvoji schopností dítěte, porozumění sobě i světu, který nás obklopuje.

Dítě musí mít možnost prožít si uspokojení z úspěchu a z překonávání překážek, musí se učit vnímat sama sebe jako plnohodnotného a schopného jedince, který je svým okolím uznáván a přijímán.

Základem je promyšlené a připravené prostředí. Ráno zpravidla začínáme v komunitním kruhu – „povídánky“. Plánovanou vzdělávací nabídku vedeme tak, aby na sebe činnosti navazovaly buď na základě tématu nebo přímé souvislosti. Po dokončení činností vedeme děti k hodnotícímu rozhovoru. Nezapomínáme na pohybovou aktivitu, kterou zařazujeme i při pobytu venku. V závěru IB je vždy vhodné poznatky shrnout, zopakovat, využít výrobky apod.

Nabízíme vhodné vzdělávací prostředí, vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté, chceme i nadále zaměstnávat a bavit děti přirozeným dětským způsobem, aby se cítily jistě, bezpečně, radostně a spokojeně.

Obě pracoviště

Hlavní činností pro dítě předškolního věku je **hra**. Tato potřeba je v naší mateřské škole plně respektována. Při hře se nejvíce dítě otevře, vytváří vztahy, nejlépe se učí. Pokud je dítě v podnětném, bezpečném a klidném prostředí, má možnost si hrát spontánně, projevit svůj pocit ze hry, vyjádřit a sdělit, co se mu podařilo, co dokázalo, pokud si hraje s kamarády a má ze hry radost, dochází k všestrannému rozvoji dítěte. Proto je hra v nejrůznějších podobách pro nás stavebním kamenem. V průběhu dne hrají zejména námětové, dramatické, pohybové, hudební, výtvarné, didaktické, psychomotorické, logopedické hry.

Hra je realizována v různých **formách**: spontánní, řízená, hry individuální, skupinové, kolektivní, hry s přesnými pravidly, využíváme i momentálně vzniklých situací.

Při hře i při ostatních hravých činnostech využíváme zejména **metody** rozhovoru, vyprávění besedy, popisů obrázků, pozorování situací, změn kolem sebe, v přírodě, pozorování chování lidí, hodnocení vlastní hry.

Podstatnou roli ve vzdělání má **řízené učení, kooperativní**. Při všech zvolených a naplánovaných činnostech, zvolených metodách i formách vzdělávání, dbáme na učení co nejvíce **prožitkové**.

Prostředky ke správnému rozvoji hry:

- pozorování jednotlivých dětí při hře s cílem poznávat stádium jejich vývoje,
- dostatek funkčních a estetických hraček, předmětů ke hraní,

- bezpečné prostředí odpovídající potřebám hry,
- oblečením, které nebrání hře,
- dostatek prostoru,
- dostatek času hrát si a hru dokončit, mít možnost ve hře pokračovat, produkty hry na čas uchovat,
- napomáhat hře volbou a navozováním situací, které podnítl začátek, popřípadě průběh hry.

Metoda pokus-omyl

Činnosti řízené učitelem či dítětem - hudební činnosti, výtvarné činnosti a pohybové činnosti.

Samostatné činnosti - nabízíme dětem dostatečné množství aktivit a činností, ze kterých má možnost si vybrat dle vlastního uvážení a vedeme je k učení se samostatnému vedení a organizování hry.

„Povídánky“ - děti se každé ráno schází v komunitním kruhu a vyprávějí si zážitky, své pocity, nápady na činnosti, diskutují o problémech, řeší různé situace, seznamují se s programem dne a nabídkou činností, ze které si mohou vybírat.

Společné akce, oslavy, pobyty v přírodě

Formy vzdělávací práce:

- individuální hry, skupinové, kolektivní, společné akce s rodiči a prarodiči, oslavy, pobyty v přírodě, kulturní představení.

Snažíme se činnosti řízené a spontánní vyvažovat. U činností spontánních se snažíme nabídnout dítěti širokou nabídku aktivit, pomůcek a hraček, ze kterých si může vybrat a tím tak rozvíjet své dovednosti, schopnosti a zájmy.

Zásady, které jsou pro nás pedagogické pracovnice důležité, abychom naplňovaly program:

- rozumět vývoji dítěte,
- věnovat se pozorování dětí při práci a při hře,
- plánovat skupinové i individuální cíle, které se zakládají na zájmu a potřebě dětí,
- poskytovat měnící se pružné prostředí,
- poskytovat úctu dětem a vážit si jejich nápadů, ale i naopak vést děti k úctě k dospělým osobám,
- povzbuzovat děti, aby vyřešily své problémy a vážily si jeden druhého,
- klást otázky, které vedou děti k přemýšlení a odpovědi.

Chceme při každodenní práci připravovat dětem takové podmínky, abychom hrou, spontánní činností, situačním učením nebo jinými metodami, formami a způsoby, vedly děti k osvojování kompetencí a jejich postupnému zdokonalování. Hlavními klíčovými kompetencemi jsou:

1. **kompetence k učení (Ku)**
2. **kompetence k řešení problémů (Křp)**
3. **kompetence komunikativní (Kk)**
4. **kompetence sociální a personální (Ksp)**

5. kompetence sociální a občanské (Kčo)

4. PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Věcné podmínky školy

Mateřská škola Tyršova je umístěna v budově vilového typu o 2 podlažích s využitím suterénu a podkrovních prostor. S ohledem na členění je budova plně využita.

Suterén: po četných opravách škola využívá i dřívějších sklepů, kde jsou umístěny šatny pro děti i zaměstnance, malá tělocvična, prádelna a kotelna a přípravná zeleniny. V suterénu školy je také WC a sprcha k využití při pobytu dětí na školní zahradě. Nejvíce písemných informací rodiče dostávají právě tady, kde je na nástěnkách pravidelně informujeme o změnách, dění ve škole, integrovaných blocích, o narozeninách dětí v příslušném měsíci.

Třídy: pro hru a řízenou činnost dětí využíváme 3 třídy, které jsou vybaveny novým nábytkem. Uspořádání nábytku je do CA: Ateliér, Domácnost, Stolní a manipulační hry, Písek a voda, Pokusy a objevy, Dílna, Kostky, Knihy a písmena, Hudba, Dramatické hry. Jednotlivá CA jsou označena symboly, počtem dětí. V každém CA jsou pravidla, děti se učí jimi řídit, jsou označeny obrázky a pravidly. Rozdělení prostoru třídy do CA a obměna pomůcek a hraček podle potřeby v nich dětem skýtá možnost různých her a zapojení se do různorodých činností. Jedna třída je v přízemí a další dvě třídy v 1. patře budovy.

Děti si zdobí třídu, i celou budovu vlastními výtvy, podle následujících realizovaných témat. Mateřská škola má k dispozici PC pro děti i učitelky v každé třídě včetně internetového připojení. Ve dvou třídách je samostatná tiskárna, ostatní třídy jsou multifunkčně spojeny s tiskárnou v ředitelně školy. Hračky, pomůcky a knihy jsou průběžně během roku doplňovány. Každá třída má klavír. Ve dvou třídách je prosklená dřevěná veranda. Která slouží jako sklad pomůcek a didaktického materiálu.

Sociální zařízení je na každém podlaží. Děti je využívají podle svých potřeb, společně, pedagogické pracovnice vedou děti ke správnému postupu při umývání, zacházení s mycím, splachovacím zařízením. V každé umývárně mají děti zařízení pro dezinfekci rukou, které je podle potřeby doplňováno a využíváno zejména při větším výskytu virového přenosného onemocnění dětí. Sociální zařízení se sprchovými kouty jsou také součástí odpočíváren a šaten, které slouží i pro pobyt na zahradě.

Školní jídelna: má kuchyň dostatečně vybavenou novým nábytkem, stoly, vanou pro ohřev jídla, 2 elektrickými sporáky, drtičkou ekologického odpadu, 2 myčkami. Součástí je sklad potravin, který je rozdělen. V 1. části jsou suché potraviny, chladničky na mléko, ovoce, zeleninu, mrazák na zeleninu. V 2. části je úsek přípravy masa s lednicí s mrazákem, náhradní sporák plynový, pracovní stoly, umývadlo. Školní jídelna je svojí velikostí pouze pro jednu třídu. Proto je režim jídel uzpůsoben

střídavě v intervalech po 3 hodinách, pro všechny tři třídy. V jídelně byly pořízeny nové stoly, židle pro děti i dospělé. Výška stolů i židliček pro děti jsou nastavitelné. Jídelna i kuchyň se nacházejí v přízemí budovy.

Prostory pro odpočinek dětí jsou ve 2. podlaží rozděleny na 4 ložnice pro 70 dětí a prostor pro činnosti nespavých dětí, prostor pro porady a k setkávání s rodiči k individuálním konzultacím.

Osvětlení v mateřské škole je opraveno, intenzita osvětlení vyhovuje platným normám.

Vnější podmínky: mateřská škola má prostornou zahradu, která je členěna na travnatou plochu, pro hry dětí a společné veřejné akce s rodiči a na dětské dopravní hřiště pro využití sportovních her, jízdy na koloběžkách, kolech a trojkolkách. Svahovitý charakter zahrady využívají děti hlavně v zimě k bobování a hram na sněhu. Každá třída má možnost využívat jedno ze tří pískovišť, které jsou opatřena plachtami. Členění školní zahrady zde umožňuje pobyt všem dětem. Zahrada je postupně přetvářena podle zpracovaného projektu jako zahrada přírodního typu v rámci výuky EVO. S dětmi využíváme k pobytu venku také okolí mateřské školy, nejen vycházky ulicemi města a parků Jeseníku, ale také vycházky do jesenických lázní, kde je krásná příroda, a spousta sportovních a pohybových vyžití pro děti. Děti zde také v jarním období navštěvují solnou jeskyni.

Mateřská škola Dittersdorfova vyhovuje všem věkovým skupinám dětí předškolního věku. Velkým kladem naší školy je, že má dostatečně velké prostory, které umožňují prostorové uspořádání, které vyhovuje potřebám a individuálním činnostem dětí. Velikost tříd umožňuje bohaté členění koutků, jejichž zaměření je stále rozšiřováno s ohledem na zájmy dětí. Děti se učí respektovat vymezený prostor pro určitý druh činností. Většina vybavení tříd je umístěna tak, aby byla dětem volně přístupná k samostatnému použití při dodržení dohodnutých pravidel. Prostor tříd je strukturován na část pro volné hry dětí, pro odpočinek a relaxaci (relaxační koutky, terapeutický bazén), pro námětové hry (domácnost, kadeřnictví, obchod). Každá třída má svůj hudební koutek, k dispozici jsou 3 klavíry a dostatek melodických i rytmických nástrojů z Orffova instrumentáře. Ve dvou třídách je samostatný výtvarný ateliér, kde je díky velkým oknům dostatek denního světla. Zde mají děti k dispozici veškerý potřebný výtvarný materiál, mají možnost si hrát a tvořit z různých materiálů (přírodniny, voda, písek, korek, plastová víčka, modelovací hmota, dřevo, papír, hliníkové folie, textilie, vlna aj.). Výtvarné práce a jiné výtvary vystavujeme na určeném místě nebo je využíváme na výzdobu tříd i mateřské školy. Hračky a pomůcky ve třídách jsou uloženy tak, aby se děti v jejich umístění vyznaly a mohly je samostatně využívat. Děti si mohou ponechávat v hernách rozehranou hru i na více dní. Vybavení je průběžně obnovováno a doplňováno.

Během posledních let jsou všechny třídy, šatny a chodby budovy postupně modernizovány, stěny nově vymalovány příjemnými barvami. Ve třídách proběhla výměna podlahových krytin (nové koberce a linolea). Do tříd byl zakoupen nový moderní nábytek, v tomto trendu budeme dále pokračovat.

Velkou výhodou je umístění toalet a umýváren u každé třídy, umožňující dohled učitelky při samostatné návštěvě dítěte. Všechny umývárny byly během letních prázdnin 2009 nově zrekonstruovány tak, aby odpovídaly hygienickým normám. Všechny třídy mají k dispozici vlastní šatnu s šatnovými bloky.

Rodiče jsou o dění v MŠ informováni prostřednictvím hlavní nástěnky u vchodu do MŠ a také prostřednictvím webových stránek a facebooku.

4.2 Životospráva

Stravování - mateřská škola má vlastní školní jídelnu, na každém pracovišti. Lze konstatovat, že strava splňuje požadavky plnohodnotné stravy s důrazem na podávání výhradně čerstvé zeleniny a ovoce celoročně, cereálií, vlastního jogurtu, převahu bílého masa a tmavého pečiva, snížené množství tuku, cukru. Od ranních her mají děti k dispozici pitný režim, který zastupuje dostatečné množství druhů čajů, minerálky, džusů, vody. Klademe velký důraz na pitný režim zejména v letním období při pobytu venku. Pitný režim je samoobslužný.

Je dodržován 3 hodinový interval mezi jídly. K odpočinku dětí má mateřská škola stálé ložnice v podkrovních místnostech mateřských škol, kde jsou i prostory pro klidové činnosti nespávých dětí.

Mateřská škola sleduje, zejména u nových dětí, výskyt alergie. Každoročně se objevují alergie převážně na potraviny. Učitelky na základě individuálních zjištění s rodiči dětí, domlouvají s kuchařkami způsob přípravy jídel a zajištění vyřazení alergenů. Rovněž jídelníčky jsou opatřeny výčtem alergenů u jednotlivých jídel. Respektujeme společně potřeby dětí, které doplňujeme vhodným pitným režimem během dne. Pro pobyt venku je pitný režim také vyřešen. V budoucnu bychom rádi vybudovali venkovní pítka.

Pobyt venku – je realizován každodenně. Mateřská škola Tyršova využívá při pobytu na zahradě, 3 pískoviště, velmi dobře ošetřovanou travnatou plochu k pohybovým činnostem, závodivým hrám, dále využívá multifunkční dětské hřiště s moderním pryžovým povrchem k dopravní výchově a ke sportovním hrám. Mateřská škola Dittersdorfova využívá k těmto účelům sportovní areál Základní školy a veřejný park sv. Voršily s herními prvky, s nimiž sousedí. Na vycházkách využívají mateřské školy veřejná sportoviště, okolní přírodu nebo město. V případě slunečního, teplého počasí pobývají děti venku i odpoledne.

Aktivity, odpočinek - v průběhu dne dbáme na střídání aktivit s relaxací, několikrát denně zařazujeme pohybové chvílky. Po obědě děti odcházejí do svých ložnic a ukládají se k polednímu odpočinku. Pro nespávající děti jsou dětem nabízeny klidové hry a činnosti a předškolní děti se věnují činnostem souvisejícím s přípravou na školu.

4.3 Psychosociální podmínky

Snahou všech pracovníků mateřské školy je, aby dítě bylo maximálně spokojené a šťastné.

MŠ Tyršova

Na úrovni školy:

- MŠ má velmi dobré **klima**, které je možné doložit stálým a velkým zájmem o mateřskou školu.
- Práce jednotlivých pracovníků školy je založená na **vzájemné spolupráci**. Všechny učitelky šíří pohodu ve třídách i při spolupráci s rodiči.

- Děti mají možnost sledovat vstřícné jednání učitelky s rodiči, v průběhu dne, nebo na společných akcích pro děti a s dětmi.
- Zaměstnanci školy mezi sebou respektují pravidla **komunikace**, naslouchají si, společně vytvářejí pravidla, plánují, vyhodnocují.
- Vycházejí i **z hodnocení** a požadavků rodičů, vyplývajících z dotazníků a společných setkání.
- Ve vztazích mezi dospělými je vzájemná důvěra, mnohé činnosti jsou plánovány a připravovány společně tak, aby nápady, metody a způsoby práce mohly využít i ostatní pracovnice.
- Vytváříme předpoklady pro vstup dítěte do mateřské školy a jeho seznámení se s prostředím formou adaptačního mateřského klubu „Klubíčko“ realizovaného v odpoledních hodinách 1x za týden vždy od ledna každého školního roku.

Na úrovni třídy

- Učitelky se domlouvají o práci s dětmi každodenně, tak, aby práce v centrech aktivit navazovala. Vytváří pohodu, klidné, podnětné a rozmanité prostředí.
- Obě učitelky společně **plánují** a dávají dětem možnost **volby**.
- Učitelky dětem při práci dávají možnost **dokončit činnost, dohrát si hru**, proto je rozvržení pracovní doby uspořádáno tak, aby zejména při práci v centrech aktivit byly přítomné ve třídě dvě osoby.
- V případě nepřítomnosti pracovnice spolupracuje učitelka s uklízečkou, nebo školnicí.
- Učitelka na začátku práce s dítětem zjistí, jak dítěti říkájí doma, přijímá dítě **takové, jaké je**.
- Děti se ve třídách podílejí na společném vytváření **pravidel soužití**, která jsou vyvěšená v CA, v jídelně i v umývárně.
- Učitelky úzce spolupracují s rodiči dětí, informují rodiče o dítěti.
- V případě potřeby zajišťujeme podpůrná opatření pro děti se SVP a spolupracujeme s PPP, SPC.
- Obě učitelky přijímají připomínky od rodičů a předávají je ostatním pracovníkům jako podklad pro hledání cest k řešení, plánování, nebo ke změně.
- Respektujeme zvyklosti a rituály třídy.

Na úrovni pedagogické pracovnice:

Všechny pedagogické pracovnice respektují cíle mateřské školy, pracují tak, aby podpořily image školy, její naplněnost a samy se prací s dětmi obohacovaly, učily. Je důležité:

- být každodenně připravená na práci,
- před zahájením práce mít připraveno dostatek pomůcek a materiálu pro hru a činnosti dětí,
- být zdravotně i psychicky v pohodě, nebát se požádat o pomoc kolegyni,
- mít na zřeteli rovný, stejný přístup ke všem dětem,

- věnovat se neformálním vztahům mezi dětmi, ovlivňovat je nenásilně prosociálním směrem a tak přispívat k prevenci šikany a jiných patologických jevů.

Spolupráce s ostatními zaměstnanci při vzdělávání dětí:

- Je dlouhodobou zvyklostí vzájemně si při práci pomáhat. Některé situace pro spokojenost dětí vyžadují větší pozornost ze strany uklízečky i školnice, vedeme děti k oslovení: „paní uklízečko, školnice“.
- Mateřská škola pořádá několik organizačně náročných akcí v průběhu roku, při které je významná spolupráce s uklízečkami i kuchařkami.
- Velmi důležitý je přístup zejména kuchařek k dětem trpících alergií.

Co vyžadujeme od dětí – dodržujeme sami!

Pro dobré klima školy platí:

- vzájemně se přijímat takoví, jací jsme,
- kontaktovat se očima, když spolu mluvíme,
- usmívat se na sebe,
- oslovovat druhého jménem tak, jak je mu to příjemné,
- dodržovat přirozenou slušnost a ohleduplnost,
- povzbuzovat druhého, ale i dokázat požádat o pomoc,
- pochválit, co se druhému daří.

MŠ Dittersdorfova

Dodržování těchto podmínek je jednou z hlavních zásad našeho vzdělávacího programu. Pro naplňování cílů výchovně vzdělávacího programu se snažíme o vytvoření přátelského a vstřícného prostředí. V MŠ panuje klidná, příznivá atmosféra, děti přichází do MŠ rády a těší se na další den. Učitelka kolem sebe šíří atmosféru pohody a dobré nálady. Děti se s důvěrou obracejí na všechny zaměstnance se svým přáním a říkají bez obav, že něco nechtějí. Zaměstnanci se otevřeně vyjadřují k práci své i jiných.

Učitelky pružně reagují na potřeby dětí a napomáhají v jejich uspokojování, vůči dětem uplatňují požadavky, které jsou pro ně věkově, vývojově a individuálně přiměřené. Využívají pozitivní slovní hodnocení a projevují se vůči dětem empaticky. Komunikace mezi dětmi a učitelkami je vyvážená, partnerská, jsou uplatňovány pozitivní motivace s adresným hodnocením, méně úspěšné děti jsou chváleny za dílčí kroky, je oceňována jejich snaha, chuť i účast při plnění činností. Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem, učitelka dává možnost dokončit činnost, dohrát si hru a včas děti upozorňuje, že činnost bude třeba ukončit. Učitelka respektuje osobní tempo každého dítěte a přijímá každé dítě takové, jaké je. Děti zažívají pocit přijetí, sounáležitosti, důležitosti pro skupinu. Dbáme na to, aby každé dítě mělo možnost zažít pocit úspěchu. Učitelka se vyhýbá negativním slovním komentářům, podporuje děti v samostatnosti, používá prostředky pozitivní motivace. Dostatečně oceňuje projevy a výkony dítěte a přirozeně na ně reaguje. Snaží se porozumět motivům a příčinám chování dítěte, místo pochval a trestů poskytuje dětem věcnou zpětnou vazbu, všímá si projevů emocionálních poruch chování dítěte. Dodržuje dané sliby a nikdy nezlehčuje problémy dětí.

Děti se podílejí na tvorbě pravidel soužití a přijímají je, vzájemně se upozorňují na porušení společně dohodnutých pravidel. Učitelka vede děti k hledání vzájemné dohody.

Projevuje všem dětem emoční vřelost a svým chováním poskytuje dětem empatickou odezvu na jejich problémy.

Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě. Učitelka se směje s dětmi, nebere se příliš vážně, bez obav se omlouvá za svá mylná rozhodnutí.

V rámci adaptace na mateřskou školu mohou rodiče s dětmi, připravující se na vstup do MŠ navštívit školu kdykoliv po domluvě.

4.4 Personální podmínky

Mateřská škola Kopretina má 21 kmenových zaměstnanců, 12 učitelek a 9 nepedagogických pracovníků (z toho 5 pracovníků ŠJ), využíváme možnosti získání pracovníků prostřednictvím projektů (Šablony), dle potřeby i asistentů pedagoga jako podpůrné opatření pro děti se SVP. Další pedagogický úvazek je rozdělen více osobám tak, aby bylo zajištěno překrývání pracovníků zejména u nejmenších dětí a v programu Zas při řízených činnostech.

Učitelky mají předepsanou odbornou kvalifikaci nebo si ji doplňují. Všechny mají o svůj odborný růst zájem a dále se sebevzdělávají.

Ředitelka školy vytváří podmínky pro další systematické vzdělávání pracovníků, které absolvují semináře a školení v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). Rozšiřují si tak svoji odbornost. S obsahem absolvovaného semináře daná pracovnice seznamuje ostatní na pravidelných poradách.

Zajišťujeme také specializované služby, jako je logopedie nebo konzultace s odborníky z pedagogicko-psychologické poradny (PPP) a speciálně pedagogických center (SPC), besedy s učiteli základních škol, využíváme nabídky seminářů i aktivit pro děti z projektu MAP.

4.5 Řízení mateřské školy

Každodenní vzájemná komunikace, předávání si informací, zkušeností je základem úspěšné práce naší mateřské školy. Všichni pracovníci samostatně a bez obav vyjadřují své názory, které ostatní otevřeně přijímají. Pracujeme v ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Podmínkou úspěšného řízení mateřské školy je pro nás mít vytvořen funkční informační systém. S ohledem na skutečnost, že se jedná o 2 pracoviště, je nutné přesné stanovení kompetencí nejen vedoucích pracovníků, ale celého týmu. Vedoucí pracovníci se setkávají pravidelně každý měsíc na poradách. Dílčí nedostatky se řeší na operativních poradách. Velký důraz je kladen na týmovou práci, vzájemnou spolupráci, komunikaci v týmu i individuální pracovní pohovory. Mateřská škola má dobrý předpoklad pro vytváření prostředí příznivého klimatu.

Prostředky realizace:

- osobní kontakt – měsíční porady vedoucích pracovníků, provozní porady a pedagogické rady, vzájemné hospitace, příležitostné návštěvy, 2x ročně setkání všech pracovníků,
- elektronická pošta (situace vyžadující zpětnou vazbu),
- telefonické hovory (rychlá řešení aktuálních situací),
- oběžník (možnost předávání písemné dokumentace).

Ředitelka školy ve spolupráci se zástupkyní:

- 1) zpracovává pracovní náplně všech zaměstnanců. V případě potřeby plán požadovaných činností a s nimi souvisejících kompetencí, uvedené v pracovních náplních všech zaměstnanců společně mění.
- 2) Podle plánu kontrolní činnosti vyhodnocují práci všech zaměstnanců, včetně sebereflexe, pozitivně hodnotí jednotlivé dílčí úspěchy a tím motivují ke kvalitě vykonávané práce, včetně ocenění prokazatelně výkonných zaměstnanců. Důraz je kladen na nutnost inovací ve výchovně vzdělávacím procesu, odbourávání zavedených stereotypů, probuzení aktivity a plného nasazení zaměstnanců, uplatňování nových metod a forem přístupu k dítěti.
- 3) Vytvářejí prostor pro spoluúčasť při řízení pro všechny zaměstnance, názor a myšlenka každého zaměstnance je přijímána, všichni mají spolurozhodující hlas, všichni se podílejí na dění v mateřské škole. Podporují a motivují všechny zaměstnance k týmové práci, k vyjasnění záměrů, cílů a možností, jak se jim přibližovat, na jakých principech do budoucna stavět, aby byly postupně nastaveny předpoklady k úspěšnému rozvoji školy.

4.6 Spolupráce s ostatními subjekty

Spolupráce s partnery je pro naši celou mateřskou školu nepostradatelná. Má význam při zajišťování podmínek vzdělávání, finančního zajištění, organizaci a navazování vztahů i získávání zpětné vazby.

Spolupráce se zřizovatelem, orgány státní správy a s ostatními subjekty pomáhá naší mateřské škole při prezentaci na veřejnosti, která je základem pro dobrou image a zájem o školu.

Spolupráce s ostatními subjekty:

ZŠ:

- návštěva učitelek MŠ v 1.tř. ZŠ - zjišťování adaptace našich dětí na školu
- návštěva předškolních dětí v 1. třídě ZŠ
- účast učitelek MŠ při zápisu do 1. třídy ZŠ
- beseda učitelek 1. třídy ZŠ s rodiči předškolních dětí „O školní zralosti dítěte“
- účastníme se akcí ZŠ pořádaných pro děti z MŠ (př. Pohádkový den)
- využívání sportovního areálu dětmi z MŠ

ZUŠ:

- návštěva koncertů v kapli
- hudební vystoupení žáků ZUŠ
- využíváme možnost pronájmu Kaple (kina) na akce pro rodiče s dětmi

SVČ DUHA:

- využíváme lektorskou nabídku při výuce angličtiny, flétny, keramiky v MŠ
- účastníme se výstav, besed a výukových programů SVČ
- zapojujeme se do soutěží vyhlášených SVČ
- využíváme pomoc při zajišťování keramické hlíny a vypalování výrobků zhotovených dětmi v mateřské škole

Spolupráce se zřizovatelem

- při zajištění financování škol
- při plánování rozpočtových výhledů
- při odstraňování havarijních událostí
- při zajišťování prázdninového provozu ve městě
- při zápisu do mateřských škol
- vítání občánků - vystoupení

Ústav sociální péče pro mládež:

- účastníme se výstav dle nabídky

Vlastivědné muzeum v Jeseníku:

- účastníme se výstav dle nabídky

Policie ČR:

- exkurze na Policii ČR
- ukázky práce policistů, psovodů
- policie zabezpečuje dohled při velkých akcích MŠ

MKZ:

- MŠ využívá nabídky MKZ v Jeseníku k přípravě a organizaci kulturních akcí pro děti (kino, divadlo, koncerty)

HZS:

- exkurze
- zabezpečení dohledu při velkých akcích MŠ

Záchranná zdravotní služba:

- exkurze

Penzion pro důchodce:

- připravujeme pro důchodce vystoupení dětí u příležitosti Vánoc, Velikonoc, Dne matek

- každoroční cíl masopustního průvodu – MŠ Tyrš.

Lyžařská škola:

- organizace každoročního lyžařského výcviku

Plavecká škola:

- organizace a realizace plaveckého výcviku

Městská knihovna v Jeseníku:

- navštěvujeme s dětmi knihovnu - besedy pro děti k aktuálnímu tématu dle IB
- půjčování knih
- každoroční cíl masopustního průvodu – MŠ Ditt.

PPP Jeseník:

- mateřská škola připravuje s PPP Jeseník besedu pro rodiče předškolních dětí „O školní zralosti“
- mateřská škola spolupracuje s PPP Jeseník a zpracovává dotazníky o dětech dle žádosti

Logopedie v MŠ:

- mateřská škola dětem zajišťuje logopedickou depistáž se školským logopedem – Mgr. Dagmar Michálkovou

Solvita:

- zajišťujeme návštěvy solné jeskyně v Lázních Jeseník pro zájemce

Česká spořitelna:

- exkurze s výukovým programem, děti zdobí ČP svými výtvarnými pracemi

KST Jeseník, z.s.

- pronájem tělocvičny k veřejným vystoupení

4.7 Spoluúčast rodičů

Jedním z nejdůležitějších článků spolupráce jsou rodiče, a to jako partneři. Snažíme se o vstřícnou a odbornou komunikaci, navazování partnerských vztahů s cílem společného působení na vzdělávání dětí. Již několik let pracuje v mateřské škole „**Přátelská pracovní skupina rodičů**“, která je mateřské škole velmi nápomocná. Schází se s učitelkami několikrát ročně. Na začátku roku při plánování celého školního roku, dále pak před každou připravovanou akcí pro děti. Aktivně se účastní organizování společných setkání s rodiči, připravuje program, zajišťuje organizaci sponzorství.

Organizujeme schůzky s rodiči

- před začátkem školního roku pro rodiče nově přijatých dětí
- „Poprvé spolu“ pro nově přijaté děti a jejich rodiče – adaptační program
- „Společné setkání s rodiči“ počátkem školního roku pro všechny rodiče
- konzultace s rodiči předškolních dětí, dle zájmu rodičů nebo potřeby učitelek před zápisem do ZŠ
- společná setkání při akcích školy (Setkání s Mikulášem, vánoční besídka, Den matek, Masopustní rej)

- každoroční Slavnostní rozloučení s předškoláky

Nabízíme

- možnost vypůjčení literatury - dětské i odborné
- pobyt s dětmi v MŠ v době adaptace a kdykoli po dohodě s učitelkami
- výstavy prací dětí, rodičů i učitelek.

5. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Režim dne je přizpůsoben podmínkám mateřské školy, respektuje dobu příchodů a odchodů dětí, jejich věkové zvláštnosti, potřeby a náročnost prováděných činností. Je volný, pevně je stanovena pouze doba stravování. Stanovený základní denní režim je pružný, může být pozměněn v případě, že to vyplývá ze školního vzdělávacího programu a v případě výletů, exkurzí, divadelních a filmových představení pro děti, besídek a podobných akcí.

Provoz mateřské školy Tyršova je **od 6,15 do 16,45 hodin**.

Povinná předškolní docházka je stanovena na dobu **od 8,00 – 12,00 hodin**.

Směnování učitelek je zajištěno tak, aby co nejvíce byly zajištěny prožitkové činnosti, nedocházelo k přílišným změnám v organizaci, činnosti děti aby probíhaly v klidu, zejména v adaptačním období, kdy děti jsou velmi citlivé na jakoukoliv negativní situaci. Při ranním scházení a odpoledním rozcházení učitelky přicházejí a končí přímou práci postupně. Důraz klademe na to, aby při řízených, nebo náročnějších situacích byly přítomny ve třídě vždy dvě osoby. Velkou pomocí je spolupráce s uklízečkou nebo školnicí.

Při spolupráci s rodiči působíme na ně tak, aby si dokázali najít chvíli času a kdykoliv po domluvě s učitelkou setrvali ve třídě a zapojili se s dětmi do her a činností, dovolují-li to pandemická nařízení.

Režim dne přizpůsobujeme přání rodičů, respektujeme dobu příchodu i odchodu, odchodu do zájmových aktivit s rodiči.

6,15 h **ranní scházení, volné hry v CA**, pohybová aktivita, hygiena, ranní kruh

8,20 h dopol. svačina – 1. tř.

8,40 h dopol. svačina – 2. tř.

9,00 h dopol. svačina – 3. tř.

Hry a řízené činnosti v CA podle podtématu integrovaného bloku (IB).

Pobyt venku, pohybové hry

11,20 h oběd – 1. tř.

11,50 h oběd – 2. tř.

12.20 h oběd – 3. tř.

Hygiena, **polední lenošení – odpočinek** – poslech pohádek, relaxační hudby, klidné hry, činnosti pro nespavé děti v hracím koutku nebo ve třídě, individuální činnosti, logopedické chvílky.

14,20 h odpo. svačina – 1. tř.
14,40 h odpo. svačina – 2. tř.
15,00 h odpo. svačina – 3. tř.

Do 16,45 h - **odpolední činnosti** - volné hry v CA, činnosti venku na školní zahradě dle ročního období. „**Logohříčky**“ – práce s dětmi pod vedením logoped. asistenta – 1x týdně cca 20 min., (na kterou se celé mateřské školy Kopretina podařilo získat v roce 2016, po úspěšně vypracovaném projektu, dotaci 50 000,- Kč. Dvě ped. pracovnice získaly certifikáty logop. asistenta, vybavili jsme obě mateřské školy potřebnými pomůckami i potřebnou literaturou, zřídili jsme logopedické koutky – skříně, spolupracujeme se školním logopedem. Certifikát logop. asistenta získaly postupně i další ped. pracovnice).

Podle názvu jsou všechny děti rozděleny do dvou věkově smíšených tří tříd. Jedna třída je určena pro nejmladší děti. V souladu s programem ZaS pracujeme s dětmi v CA se stanovenými pravidly ve skupinkách. V případě potřeby spolupracujeme s uklízečkou a školnicí, vítáme i zapojení rodičů.

Předadaptační program:

Abychom pomohli rodičům i dítěti zvládnout psychicky náročné období, jakým je vstup do MŠ, nabízíme jim adaptační program: „**Klubíčko**“ - každé úterý v období od ledna do června od 15,00 do 16,00 hodin mohou děti společně s rodiči před zápisem do MŠ navštěvovat naši školu. Jedná se o mateřský klub pro maminky s dětmi, na rodičovské dovolené. Má stanoven svá pravidla.

Provoz **mateřské školy Dittersdorfova** je **od 06.00 do 16.30 h**

Povinná předškolní docházka je stanovena na dobu **od 8,00 – 12,00 hodin**.

6.00 – 8.30 h

Scházení dětí. Po dohodě s učitelkou mohou rodiče přivést dítě v domluveném čase. Po příchodu dětí probíhají spontánní hry, zapojení do řízených, individuálních a skupinových činností, relaxační cvičení, motivační cvičení, zdravotně zaměřené činnosti.

Hygiena

8,30 h - ranní svačina

Umyté děti odchází dle instrukcí učitelky ke stolečkům, na lavičku, schází se v kruhu na koberci a čekají na ostatní děti.

Řízené činnosti

(záměrné i spontánní) ve skupinách i individuálně, jazykové chvilky, smyslové hry. Individuální péče o děti se specifickými vzdělávacími potřebami.

Pobyt venku

Při převlékání dětí pomáhají dle situace školnice a uklízečka. Pobyt venku je organizován dle věku, počasí a stavu ovzduší, při příznivém počasí i odpoledne. V letních měsících je provoz přizpůsoben tak, aby činnosti byly ven přenášeny co nejvíce.

Pobyt venku může být zkrácen nebo zcela vynechán pouze při mimořádně nepříznivých klimatických podmínkách (silný déšť, vítr, smog).

11.30 h – oběd

– hygiena

Děti se v ložnici (každý u svého lehátka) samostatně převlékají do pyžamek, dle schopností dopomáhá učitelka, která má odpolední směnu. Dohled u spících dětí vykonávají 2 učitelky, 3. učitelka je ve třídě s nespícími dětmi – relaxace, klidné činnosti.

12.30 – 14.10 h

- polední „lenošení“, odpočinek, děti poslouchají pohádku vyprávěnou, reprodukovanou či čtenou, relaxační hudbu, klidné hravé činnosti, individuální činnosti.

Hygiena, relaxační aktivity

14.30 h – svačina

– odpolední zájmové činnosti dětí, řízené i spontánní hry, námětové hry, konstruktivní, psychomotorické, grafické, hudební, pohybové, manipulační, zdravotně zaměřené činnosti.

6. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

6.1 Vzdělávací cíle (záměry) předškolního vzdělávání

Hlavním a prvořadým úkolem předškolního vzdělávání je doplnit rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni, vhodnou motivací, esteticky vyváženým prostředím a dostatkem mnohostranných podnětů, zajistit dítěti bohatství různorodých aktivit vedoucích k tvořivému uplatnění vlastních zkušeností, k prožitkům, hledání, experimentování a citlivému utváření individuální, zdravě sebevědomé a harmonicky vyvážené osobnosti po stránce citové, adaptační i rozumové. Mateřská škola musí smysluplně obohacovat denní program předškolního věku a zajistit, aby tento čas byl radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života v první etapě vstupu dětského jedince do celoživotního procesu vzdělávání. Dítě se musí cítit v prostředí mateřské školy bezpečně a jistě, nesmí být zatěžováno, či neurotizováno spěchem a chvatem. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich nesmí být zvýhodňováno nebo naopak znevýhodňováno. Děti jsou vedeny k samostatnému rozhodování, je vyloučena jakákoli manipulace s nimi, zbytečné organizování a nezdravé soutěžení. Mateřská škola musí být pro dítě kamarádkým společenstvím.

Záměrem předškolního vzdělávání je dovést dítě na konci jeho předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých možností získalo přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost a bylo vybaveno souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a připravit je tak na další, pokud možno aktivní vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

Obsah předškolního vzdělávání je koncipován tak, aby děti, které mateřskou školu opouštějí, byly osobnosti pokud možno jedinečné, vzhledem ke svému věku a individuálním možnostem co nejvíce samostatné, sebevědomé a sebejisté, s vlastním rozumem, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat, tvořivě přemýšlet a jednat, jedinci na své úrovni přizpůsobiví, odvážní a také zodpovědní, ochotní nejen

přijímat, ale také dávat, schopní se dále rozvíjet, učit se všemu, co budou v životě potřebovat a aktivně čelit problémům, které život přináší.

Mateřská škola do svého edukačního programu zařazuje prevenci vadné výslovnosti, základy motorických a grafomotorických dovedností, hru na zobcovou flétnu, základy anglického jazyka a práce na PC, do programu jsou také zařazeny výtvarné činnosti s keramickou hlínou, z pohybových aktivit plavecký a lyžařský kurz a zaměřuje se také na environmentální vzdělávání (EVVO) vzhledem k prostředí, ve které se mateřská škola nachází.

ŠVP byl vytvořen v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem (dále jen RVP PV) a Kurikulem Programu ZaS, podle kterého mateřská škola Tyršova pracuje od 1. 9. 2007.

Cíle (záměry) předškolního vzdělávání:

1) Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení a poznávání

- rozvíjení tělesného i duševního zdraví dítěte,
- systematické rozvíjení řeči dítěte jeho schopnosti vyjádřit své potřeby a touhy a porozumět se s ostatními vrstevníky i dospělými,
- upevňování schopností a dovedností, které dítěti umožňují a usnadňují proces jeho dalšího rozvoje a učení,
- podněcování zájmu aktivního poznávání věcí a jevů kolem nás, okolní přírody
- rozvíjení schopnosti přemýšlet a rozhodovat se,
- utváření povědomí o okolním světě, lidech, kulturách a odlišnostech mezi nimi, chápat je, tolerovat je a vyrovnat se s nimi.

2) Osvojení si základních hodnot, na nichž je založena naše společnost

- poskytování možností poznávat hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohled na jiné,
- předávání kulturního dědictví v rozsahu dětských schopností a možností, vytváření vztahu k prostředí, ve kterém vyrůstají, vedení k patriotismu a ochraně přírody (EVVO)
- rozvíjení schopností: komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích,
- vést děti k sociální soudržnosti, připravovat je na život v multikulturní společnosti, k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit jako samozřejmost a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty i pro vzájemné sblížení.

3) Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

- rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb
- vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry

- vést dítě k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině (učit je spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé)
- vést dítě k poznání, že může svou životní situaci ovlivňovat, že může jednat svobodně, že však za to, jak se rozhodne a co udělá, odpovídá.

A to vše na úrovni předškolního dítěte, elementárních možnostech jeho chápání a vidění světa i přirozených životních souvislostech a okolnostech, v nichž vyrůstá, utvářením základů klíčových kompetencí prožitkovým učením.

7. CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH TŘÍD

Do všech tříd jsou děti zařazovány náhodně, ale také dle přání rodičů – sourozenci, kamarádi apod.

Všechny třídy jsou vybaveny moderním nábytkem, klavírem, herními koutky s přístupem k různým pracovním materiálům a výtvarným potřebám.

V průběhu dne se děti setkávají, jsou na sebe zvyklé i mimo třídu. Během dne mají děti možnost mnohokrát potkávat i ostatní pracovníky mateřské školy, což přispívá k rychlejší adaptaci dětí na mateřskou školu.

V mateřské škole Tyršova jsou 3 třídy: **Včeličky, Sluníčka, Berušky**

VČELIČKY: třída se nachází v přízemí, její kapacita je 28 dětí. V této třídě se děti ráno scházejí a odpoledne rozcházejí, takže se v ní vystřídá během dne nejvíce dětí.

SLUNÍČKA: heterogenní třída v 1. patře s kapacitou 28 dětí.

BERUŠKY: třída pro nejmenší děti v 1. patře s kapacitou 24 dětí

V mateřské škole Dittersdorfova jsou 3 třídy: **Motýlci, Broučci a Sovičky**

MOTÝLCI – třída pro nejmladší děti s kapacitou 28 dětí se nachází v přízemí mateřské školy,

BROUČCI – heterogenní třída s kapacitou 28 dětí se nachází v 1. patře. Za kuchyňkou, odkud se vydává jídlo do této třídy, se nachází ložnice.

SOVIČKY – heterogenní třída s kapacitou 28 dětí se nachází ve 2. patře.

8. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

MŠ Tyršova

Vzdělávací obsah je uspořádán do sedmi IB, které dětem nabízí různorodé činnosti, které budou natolik zajímavé a prožitkové, aby v nich zanechaly co nejdéle dobrý pocit bez ohledu na věk dítěte, bez ohledu na jeho schopnosti a dovednosti. Učitelky využívají IB k podrobnému zpracování nabídnutých činností, tvoření třídního vzdělávacího plánu (TVP PV), jednotlivé nabídky konkretizují. IB jsou rámcové, zpracovány tak, aby rozvíjely děti ve všech pěti vzdělávacích oblastech (biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní, environmentální). Při plánování i realizaci usilujeme o to, abychom se přizpůsobily skupině dětí ve své třídě i individuálně každému jednotlivci.

Pracujeme v týmu, na poradách při přípravě IB plánujeme činnosti, přípravu pomůcek, materiálu, zajištění spolupráce. Z každého IB vycházejí výsledky, které ihned prezentujeme rodičům, pořizujeme fotodokumentaci, využijeme ji k vytvoření portfolia dítěte. Výsledky dětských prací nám slouží jako výzdoba školy, ke tvorbě knih, do kroniky školy, při prezentaci mateřské školy.

Na tvorbě vzdělávací části ŠVP PV „Svět je velký barevný míč“ se podílely všechny pedagogické pracovnice, nejprve formou diskuzí, vyhledáváním podkladů a následným společným zpracováním. Jak vyplývá z názvu, každý IB je označen barvou, která charakterizuje období, ve kterém se určitým tématem zabýváme. IB i podtémata svými charakteristikami prozrazují, co mohou všechno děti v průběhu střídajících se ročních období a s postupujícím časem prožít, co se mohou naučit, co dokázat a zvládnout. Časové rozvržení IB je přizpůsobeno potřebám a zájmu dětí, je možné ho dle potřeby změnit. Jednotlivé IB jsou rozpracovány do tabulek – **příloha č. 1**. Obvykle vkládáme a obohacujeme program dětí o další projekty dle přání a návrhů rodičů, dle plánování růz. akcí nebo školních výletů anebo akcí pořádaných městem apod. Kromě toho nabízíme dětem výuku hry na zobcové flétny, která podporuje jejich zdravotní stav a rozvoj jemné motoriky. Zájemci hrají denně 5-10 minut dle metodiky uvedené v **příloze č. 2**.

Dalším doplňkovým programem jsou „**Logohříčky se slovíčky**“, vedené ve spolupráci se šk. logopedem.

MŠ Dittersdorfova

Vzdělávací obsah našeho ŠVP je zpracován jednotně pro všechny třídy mateřské školy **do deseti integrovaných bloků (IB)**, které obsahují dílčí vzdělávací cíle (záměry), vzdělávací nabídku a očekávané výstupy, které jsou vybrané z RVP PV. Tyto tematické bloky jsou učitelkami v jednotlivých třídách zpracovány v Třídních vzdělávacích programech pro předškolní vzdělávání (TVP PV), které obsahují konkrétní činnosti a vzdělávací záměry, kterými bude učitelka plnit naplánované vzdělávací cíle, odpovídající věkové skupině dětí v dané třídě a jejímu individuálnímu zaměření. Při plánování musí být vždy dodržovány principy předškolního vzdělávání dané Rámcovým vzdělávacím programem předškolního vzdělávání. Při tvorbě třídních vzdělávacích programů je nutné mít na paměti, že předškolní děti nevzděláváme tím, o čem jim vyprávíme, ale tím, co si skutečně prožijí, co pocítí, co si mohou samy osahat, co je osloví, co se jich nějakým způsobem dotýká apod. Budeme se snažit, aby vzdělávání vycházelo ze situací, které život každodenně přináší, protože jen tak je možno stavět na konkrétních prožitcích a zprostředkovat tak dětem maximum. Témata jsou volena tak, aby byla rozmanitá, ale respektovala přirozený cyklus ročních období a využívala i společenských situací, svátků a slavností. Charakteristika a cíl každého bloku objasňuje, co chce děti naučit, na co se zaměřuje, ale zároveň dává učitelce možnost jít svou cestou. Každý IB přispívá k rozvoji a učení dítěte ve všech oblastech (biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální). Obsah bloků je naznačen rámcově tak, aby umožňoval učitelkám přizpůsobit se při plánování své práce konkrétním dětem ve své třídě s ohledem na jejich aktuální zájmy, úroveň dosavadních znalostí a také na věkové složení ve třídě. Všechny třídy tedy pracují podle ŠVP PV, na jehož základě si učitelky ve třídách vypracovávají svůj vlastní TVP PV, přičemž každý má své zaměření, které je specifikováno podle potřeb dané třídy. Z každého IB vycházejí výsledky, které ihned prezentujeme rodičům, pořizujeme

fotodokumentaci, využijeme ji k vytvoření portfolia dítěte. Výsledky dětských prací nám slouží jako výzdoba školy, ke tvorbě knih, do kroniky.

Jednotlivé IB jsou rozpracovány do tabulek – **příloha č. 1**

Kromě toho nabízíme dětem doplňkový program „**Šikulkové**“, který nabízí dětem výtvarné činnosti, které jsou velmi důležitou součástí formování osobnosti a poznávání okolního světa. Umožňují dítěti poznávat různé předměty, dotýkat se jich, prohlížet si je, manipulovat s nimi. Dovolují dítěti projevovat své emoce a osobnost a mají nezanedbatelný význam ve výchově k samostatnosti. Nenásilnou hravou formou pomáhají rozvíjet dětskou fantazii, tvořivost, vnímání barev, tvarů, poznávat materiály (modelovací hmoty, přírodní materiály, sklo, papír, plech, keramiku, atd.), zdokonalují estetické cítění. Podporují nejen dětskou tvořivost a samostatnost, ale vhodně působí na vytváření estetického prostředí v mateřské škole. Tematicky navazují na integrované bloky, doplňují je a rozšiřují tak vzdělávací nabídku. Pracujeme dle metodiky uvedené v **příloze č. 2**.

Dalším doplňkovým programem jsou „**Logohříčky se slovíčky**“ (**příloha č. 3**), vedené ve spolupráci se školním logopedem.

Rozvoj řečových dovedností a logopedická prevence v mateřské škole je důležitou součástí pedagogické činnosti. Učitelky v mateřské škole významně přispívají k rozvoji přiměřené jazykové vybavenosti dětí v logopedických chvílkách během celého dne.

8.1 Integrované bloky

MŠ Tyršova

1. **Letím do neznáma**
2. **Svět se mi mění před očima**
3. **Čaruji s barvami**
4. **Co to slyším, co to cítím**
5. **Raduji se z mrazivého dárku**
6. **Slyším z vody, z trávy a z koruny stromů**
7. **Jsem šťastný na světě**

MŠ Dittersdorfova

1. Vzhůru na palubu *aneb adaptační*
2. Studánky víly Rozárky *aneb vodní*
3. Dobrý vítr do plachet *aneb barevný*
4. Mys dobré naděje *aneb romantický*
5. Hurá na ledovec *aneb dobrodružný*
6. Buď fit *aneb sportovní*
7. Společně přírodou *aneb zvířátkový*
8. Cesta na ostrov pokladů *aneb dopravní*
9. Čas jak voda letí *aneb rodinný*
10. Prázdniny na obzoru *aneb cestovatelský*

8.2 Zásady pro práci s integrovanými bloky vzdělávání

Vzdělávací obsah ŠVP PV tvoří učivo v podobě IB, které jsou zpracovány pro děti ve věkovém složení 2-7 let a byly vytvořeny za spolupráce všech pedagogických pracovníků. Obsah IB je naznačen rámcově tak, aby poskytoval učitelkám dostatečně široký prostor při tvorbě TVP PV.

Výčet očekávaných výstupů a rizik v IB je v souladu s RVP PV, podle oblastí jsou barevně odlišeny:

Dítě a jeho tělo – modrá

Dítě a jeho psychika – žlutá

Dítě a ten druhý – červená

Dítě a společnost – černá

Dítě a svět – zelená

Charakteristika a cíl každého IB objasňuje učitelce, co chce děti naučit, na co se zaměřuje, ale zároveň dává možnost jít svou cestou. Časový plán IB je orientační a umožňuje pružně reagovat na aktuální možnosti a zájem dětí.

TVP PV si zpracovávají učitelky v dané třídě z IB. Vychází ze ŠVP PV a volí v nich pro svou třídu konkrétní činnosti a prostředky k naplňování cílů, určují způsob realizace těchto činností (formy a metody), doplňují je o různé akce. TVP PV je plánován s ohledem na věkové složení tříd a k jejich individuálním potřebám na základě evaluace předchozího IB. Zachycuje podtémata v myšlenkové mapě, zahrnuje dílčí cíle, činnostní nabídku, očekávané výstupy a rizika. Při jeho tvorbě učitelky uplatňují své dovednosti a tvořivost.

Konkrétní vzdělávací nabídku plánujeme společně na plánovacích poradách před každým nadcházejícím IB, vzájemně se inspirujeme a obohacujeme.

Naší snahou je, aby celá škola v dané období „dýchala“ jedním tématem, přestože každá třída bude cíle IB naplňovat různými činnostmi.

9. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI POTŘEBAMI

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola. Člení se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně zajišťuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

9.1 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Jsou přizpůsobovány tak, aby maximálně vyhovovaly dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Podkladem pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP PV a TVP PV. Rovněž jsou podkladem pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně pro tvorbu **individuálně vzdělávacího plánu (IVP)**, v případě žádosti zákonných zástupců a na základě doporučení ŠPZ. Při vzdělávání dětí se SVP spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby (ŠPZ).

9.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

Záznamy tvoří třídní učitelky, jsou odpovědny za jeho průběh tvorbu, realizaci a vyhodnocování (**diagnostiky dětí** – poznámky).

IVP tvoří ředitelka nebo zást. řed. ve spolupráci s třídními učitelkami na základě doporučení ŠPZ, tř. uč. jsou odpovědny za jeho průběh tvorby, realizaci a vyhodnocování.

9.3 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciaci a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám

a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;

- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

9.4 Vzdělávání dětí nadaných

- Chování dítěte nám naznačuje, že je nadané, když:
 - má široký slovník, vyjadřuje se jasně a plynule,
 - chce znát, jak věci fungují,
 - snadno se začne nudit,
 - je velice zvědavé,
 - když dostane příležitost, má sklony k ovládnutí druhých,
 - má smysl pro humor,
 - má dobrou fyzickou koordinaci těla,
 - je impulzivní – dříve jedná, než myslí,
 - má rádo věci pro dospělé a chce být se staršími lidmi.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory (Příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.).

10. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ho naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné.

Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let:

- dostatečné množství podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti,
- ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek,
- prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí,
- šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení
- je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí,
- mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami,
- vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí,
- učitelky uplatňují k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímají.

11. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Smyslem a cílem evaluace je průběžně vyhodnocovat proces vzdělávání a jeho výsledky, hledat silné a slabé stránky, do další práce zařazovat nové metody, způsoby, prostředky, které povedou ke zkvalitňování další práce, image školy.

11.1 Evaluace vnější:

- šetření kontrolních orgánů a ČŠI,
- kontroly zřizovatele,
- vyhodnocování spolupráce s rodiči,
- vyhodnocení spolupráce s širší veřejností,
- vyhodnocování rodiči.

11.2 Evaluace vnitřní je prováděna

- vyhodnocováním podmínek vzdělávacího procesu,
- vyhodnocováním každodenních činností – rozhovor v ranním kruhu,
- vyhodnocování dětmi – po ukončení činnosti,
- shromažďováním výsledků práce a fotodokumentace dítěte - Portfolio dítěte,
- kontrolní činností ředitelky,
- vyhodnocováním ŠVP PV a souladu s RVP PV,
- vyhodnocováním TVP PV – IB, kvality práce v programu ZaS,
- vyhodnocováním práce zaměstnanců školy,
- klima školy a jeho vyhodnocováním (SWOT analýza, dotazníky),
- vyhodnocováním spolupráce obou škol.

11.3 Plán evaluace

Předmět evaluace	Prostředky evaluace	Termín	Odpovědnost	Výstup
Děti	pozorování	průběžně	tř. učitelky	Okamžité hodnocení pozorování, provedení nápravy vedoucí ke zkvalitnění vzdělávání
Výsledky vzdělávání	pozorování rozhovory	průběžně	tř. učitelky	Individuální písemné záznamy dětí (poznámky v záznamech o dětech) <ul style="list-style-type: none"> - info pro zák. zástupce - info odborným institucím
Diagnostika dětí	pozorování rozhovory písemné záznamy	2x ročně (leden, červen) průběžně	tř. učitelky	Záznamy o dětech do poznámek
Předškolní děti	test šk. zralosti	leden	tř. učitelky	Určování šk. zralosti
Zdravotní stav dětí	záznamy z lék. zpráv	září	urč. učitelka	Záznam alergiků s alergeny pro ŠJ
TVP PV evaluace IB	písemné záznamy	denní po skončení IB	tř. učitelky	Záznamy v Přehledu výchovné práce a TVP PV
ŠVP PV	dotazník pro uč. č. 1	konec šk. roku	řed. školy	Vyhodnocení dotazníků
Podmínky vzděl. práce	dotazník pro uč. č. 2	konec šk. roku	řed. školy	Vyhodnocení dotazníků
MŠ Věcné podmínky Životospráva Psychosociální podmínky Organizace Řízení MŠ	Dotazník pro uč. – jeden za třídu č. 6 - a) b) c) d) e) f) g) h)	konec šk. roku	řed. školy zást. řed.	Vyhodnocení dotazníků

Personální podmínky Spoluúčast rodičů Vzdělávací proces				
Rodiče Práce, klíma školy	dotazník pro zák. zástupce č. 3	konec šk. roku	řed. školy zást. řed.	Vyhodnocení dotazníků
Zaměstnanci kvalita průběhu vzdělávání	Hospitace Vzájemné hospitace	Průběžně dle plánu hospitací	řed. školy, zást.řed. učitelky	Zápis z hospitace
Kvalita práce ped. pracovníků	autoevaluační dotazník pro uč. č. 4	konec šk. roku	řed. školy zást. řed..	Vyhodnocení dotazníků
Kvalita práce neped. pracovníků	autoevaluační dotazník pro správ. Zam. č. 5	konec šk. roku	řed. školy zást. řed.	Vyhodnocení dotazníků
DVPP	Průběžné záznamy	konec šk. roku	řed. školy	Přehled DVPP – tabulka
Spolupráce s ostat. MŠ	fotodokumentace	průběžně	řed. školy zást. řed.	Webové stránky, kronika, fotogr.
Ekonom. podm.	rozbory, plány	2x ročně	řed. školy	Rozbory hospodaření

S ŠVP PV seznámení dne 31. 8. 2020:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
Bc. Jana Matlochová, ředitelka školy